

Maak beleid voor ouderen

Door de verbeterde zorg neemt de levensverwachting van mensen met een verstandelijke beperking toe. Bestuurders en toezichthouders van VG-instellingen moeten daarom specifiek beleid ontwikkelen, gericht op de ouder wordende doelgroep. Tot die conclusie leidt recent inventariserend onderzoek van KansPlus/VraagRaak.

Het rapport 'Kwaliteit van leven kent geen leeftijd en beperking' is gebaseerd op een inventariserend onderzoek van ervaringen van vertegenwoordigers van ouder wordende mensen met een verstandelijke beperking. Bij de presentatie van het rapport benadrukte KansPlus-directeur Jo Terlouw hoe belangrijk het is om de ervaringen van cliënten en vertegenwoordigers te betrekken bij het ontwikkelen van ouderenbeleid. Plaatsvervangend directeur langdurige zorg Inge Vossenaar van het ministerie van VWS onderschreef het belang van dit thema, waar de overheid en het veld verdere stappen in moeten nemen.

Systematisch kijken

KansPlus/VraagRaak vindt dat elke instelling een beleid gericht op de ouder wordende mensen behoort te ontwikkelen en samen met de cliëntenraad vast te stellen. Een slag in de communicatie met cliënten en familieleden over dit onderwerp is er in elk geval nog te maken. Want zij weten volgens het onderzoek vaak niet of dit beleid er is. KansPlus/VraagRaak gaat nu een toegankelijke handreiking en wegwijzer maken voor naastbetrokkenen en de medezeggenschapsorganen. Met behulp hiervan kunnen de naastbetrokkenen op een systematische wijze de noodzakelijke aanpassingen in de zorg- en dienstverlening voor hun familielid (bijvoorbeeld bij de zorgplangesprekken)

aan de orde stellen. De medezeggenschapsorganen kunnen de handreiking en wegwijzer gebruiken om het beleid waar nodig te beïnvloeden.

Een greep uit de uitkomsten:

- + In zorgplannen wordt vaak onvoldoende ingespeeld op de snel veranderende zorgvraag bij ouder worden.
- + Familieleden geven aan dat verhuizing van hun kind, broer of zus, op latere leeftijd een grote emotionele impact heeft. Het behoud van sociale contacten is essentieel.
- + De respondenten geven uitdrukkelijk aan dat het voor de ouder wordende mensen van groot belang is dat zij betrokken blijven bij een sociaal netwerk door deelname aan maatschappelijke en sociale activiteiten. Instellingen moeten hier meer invulling aan geven.
- + Het merendeel van de respondenten heeft de indruk dat hun ouder wordend kind, broer of zus een sociaal en emotioneel veilig gevoel ervaart in de woonsituatie. Gezien de vele discussies over veiligheid is dit een belangrijk gegeven.

Bij dit laatste tekenen de rapporteurs wel aan dat dit niet wil zeggen dat de veiligheid ook daadwerkelijk voldoende is. Familieleden doen dan ook de nodige suggesties als:

- + Zoek tijdig oplossingen voor grensoverschrijdend gedrag van medebewoners.
- + Zorg voor privacy en veiligheidsmaatregelen.
- + Medewerkers behoren cliënten een veilig gevoel te geven door hun houding en woordgebruik
- + Kijk goed naar de samenstelling van de groep en naar de woningindeling.
- + Zorg voor voldoende nachttoezicht.

Dit inventariserend onderzoek is mede tot stand gekomen dankzij financiële ondersteuning door Platform VG.

Achtergrond onderzoek

De levensverwachting van mensen met een verstandelijke beperking neemt toe. Bij het ouder worden krijgen zij - doorgaans eerder dan anderen - te maken met veranderende mogelijkheden, beperkingen, wensen en behoeften. Om hierop te anticiperen heeft KansPlus/VraagRaak na onderzoek een rapport geschreven met een rijkdom aan gegevens en ideeën.